

KA KAM BAN AIWAI IA KI TIAR BA PYNDONKAM HA KA REP KA RIANG (CUSTOM HIRING CENTRES)

Krishi Vigyan Kendra (KVK)
East Khasi Hills District
Sanmer, Upper Shillong- 793009

JINGLAMPHRANG:

Ha ka jingiakren bad ki nongrep ha ki shnong bapher bapher, ka jingeh ba bun na ki para nongrep ki pynpaw ka long ka jingkiewdor ka bai nongtrei ha ki shnong bad ha kajuh ka por ka jingbym don ki nongtrei ha ka por ba donkam. Ka jingkiew ka bai nongtrei ka wanrah ruh ia ka jinghiar ka jingiohnong na ka rep ka riang bad ha ka jingbym don ki briew ban trei ka jynjar ban pyndep ia ki kam ba dei ban pyndep ha ka rep ka riang. Ki nongrep ruh ki long ki ba trei shitom haduh katta bad kane ka jingtrei shitom khlem da pyndonkam da ki tiar jong ki juk ba mynta ka ktah ia ka met ka phad jong ki bad kumjuh ka pynslem ia ka jinglah ban pyndep iaki kam ki jam.

Ha kine ki khyndiat snem ba la lah, ka la don ka jingkylla ha ka rukom rep da ki nongrep ha ka jylla jongngi ha kaba la sdang ban pyndonkam ia ki buit ba thymmai ha ka rukom rep ia ki jingthung. Ka sorkar pdeng bad ka sorkar jylla ruh ki la pyntrei kam ruh ia shibun tylli ki skhim kiba pynshlur ia ki nongrep ban pyndonkam iaki tiar rep kiba katkum ka juk ba mynta. Kine baroh ar ki jingkylla ki la wanrah ruh ia ka jingdonkam ban pynbiang iaki tiar bad kor machine ban rep khnang ban kyntiew ia ka ioh ka kot ki nongrep.

KA JINGPYNDONKAM IAKI KOR MACHINE HA KA REP KA RIANG

Halor ki jingeh ba la kdew haneng, kawei na ki lad ban iarap iaki nongrep ka long ban pyndonkam da ki kor machine ha kaba iadei bad ka rep ka riang. Ka jingpyndonkam iaki kor machine kan iarap ban pyndonkam thikna iaki mar badonkam ha ka rep ka riang khnang ban pynduna ia ka jinglutphut. Kane ruh kan wanrah ia ka jingkloj ban pyndep iaki kam ba ki nongrep ki dei ban leh.

Ka jingmyntoi ba ki nongrep kin ioh lyngba ka jingpyndonkam jong ki iaki kor machine ka long ha kaba kan iarap ban kyntiew ia ka

- i. Jingmih bad Jingpynmih iaki mar rep
- ii. Jingsuk bad jingshngain ia ki nongrep ha ka por ba trei
- iii. Ka jingiohnong na ka rep ka riang

Shuh shuh kine ki jingmyntoi kin iarap ban pynduna ia ka jinglut ha kaba pynmih ia ki mar rep namar kumban shu ai nuksa leh se kan kham duna ka jinglut ha kaba siew iaki bai nongtrei. Kan iarap ruh iaki nongrep ban kham pynneh ia ka bor met ka jong ki bad kumjuh ruh kin kham don ka por bad ki lehse ban , trei lang noh sa kiwei de ki kam kiba iadei bad ka rep ka riang lane kiwei ki kam ban kyntiew ia ka imlang ka sahlang.

Ka jingiohnong ha ki bynta bapher bapher ha ka rep ka riang da ka jingpyndonkam ia ki bor machine	
Jingiohnong	Katno shah
Ha ka jingpyn donkam ia ki symbai	15-20 %
Ha ka jingpyn donkam ia ka sboh	15-20%
Ha ka jinglut ka por	20-30 %
Pynduna ia ka jingdonkam ki nongtrei	20-30%
Ha ka jingkiew ka rukom thung iaki jingthung	5-20%
Ha ka jingpynmih iaki mar rep	10-15%
Ha kaba duna ka kam ba bam bor khamtam iaki nongrep kynthei	

KI BOR BA LAH BAN PYNDONKAM HA KA REP KA RIANG

Ki don bun ki lad ban ioh ia ka bor ban pyntreikam ha ki lyngkha jong ki nongrep. Don ki nongrep kiba pyndonkam da ka bor elektrik, don kiba pyndonkam da ka diesel bad petrol bad don ruh kiba pyndonkam da ka bor jong ka sngi (solar) ban ioh ban pyndep ia ki kam lur ia ka lyngkha, ka jingtan um na kityllong um, ka jingpyni ia ka khydew bad kumjuh ruh ban rah ban rong iaki mar badonkam ha ka rep ka riang. Nalor ki bor elektrik bad kiwei kiba la kdew haneng , lah ruh ban ioh ia ka bor lyngba ki machine kum ka tractor, ki power tiller, ki power pump ia ka um, bad ki kor ba pyndon kam da u motor diesel .

KAEI KA KAM BAN AIWAI TIAR LANE CUSTOM HIRING CENTRES?

Ka jingai wai iaki tiar ba pyndonkam ha ka rep ka riang lane ka jingplie ia ki Custom Hiring Centres (CHC) kadei ka kam shakri kaba pynbiang ia ka jingdonkam ki nongrep kiba don ha ki shnong bad kumjuh ki shnong ba marjan ha kaba iadei bad ki tiar ba pyndonkam ha ki kam rep kam riang. Kine ki kam ki lah ban iadei bad ka jingpynkhreh ia ka jaka ban pynmih iaki jingthung, ka jingot ne jingkheit ia u soh, ki kam ban pynbiang ia u mar hadien ba ladep ot, ka jingkit iaki mar bad kumjuh ruh ha kaba iadei bad ka jingpyniadiew iaki mar. Kane ka kam aiwai tiar watla kadei kaba thymmai ha ka rep ka riang hynrei kane ka kam ka la don ha kiwei pat ki bynta jong ka imlang sahlang kaba la pynsuk shibun ia ki briel ha ki jakasor bad kumjuh ruh ha ki nongkyndong. Kumban shu ai nuksa, ka jingdon ki jaka ai wai ia ki tiar kum ki shuki, ki pandal bad kumta ter ter ka la pynsuk ia ki briel haba don ki jingjia ba kyndit namar la lait ka jinglut por ha kaba wad ia ki tiar kum ki siej, ki pandal, ki ben bad kumta ter ter. Kine ki CHC lah ruh ban seng ha kajuh ka rukom kumba leh ia

kine ki tiar ai wai bad lah ban seng ia ka da ki nongrep marwei ne lah ruh ban leh da ki kynhun jong ki nongrep kum ki SHG, FIG bad kumta ter ter.

BALEI DONKAM IA KI CUSTOM HIRING CENTRE

Ha ki bynta ba shakhmat, la sngewthuh ba ka jingpyndonkam ia ki tiar machine ha ka rep ka riang ki lah ban wanrah shibun ki jingmyntoi ia ki para nongrep hynrei la shem ruh ba bun na kine ki tiar machine ki long ki ba rem bha bad bun napdeng ki nongrep ki jongngi kiba rep ha ki jaka ba rit kim lah ban kot bor ban thied ia ki bad namar ba ki rit ki jaka rep kam long satia kaba iohnong ia ki . Ka jingsdang ia ki CHC kan iarap ia kum kine ki nongrep ban shu wai ia kine ki tiar rep ha ki dor ba kham duna bad kane kan iarap ban pyniohnong ia ki na ka kam rep.

Ka jingnang jingtip jong ki nongrep shaphang ki tiar machine ruh ka long kaba dang duna bad bun napdeng ki nongrep ki sngew eh ban pynlut ban thied hi ia ki namar ka jingtieng ban pyndonkam ia ki. Ka jingeh ruh kaba ki nongrep ki shem ka long ha kaba kim nang ban shna bha (repair) ia ki tiar lada jia ba ki sniew noh. Ha kine Ki CHC lada don ki nongtrei kiba nang ban pyntreikam ia ki kor machine kan iarap ruh ban ai jingtip sha ki nongrep kumno ban pyndonkam ia kine ki tiar machine bad ha kajuh ka por kan plie lad ia ki khynnah samla jong ka shnong ban ioh kam lyngba kine ki CHCs.

La ju iohi ruh barabor ba ki nongrep ki ud ba ki bunkam namar ba ki thung shibun ki jingthung hapoh kawei ka aiom bad kim ju kham thung shuh ha ki por tlang namar ka jingjynjar ban pynbiang um ia ki lyngkha bad ki lum. Ki CHC ki lah ban iarap ia kum kine ki nongrep da kaba buh ia ki tiar pynpoi um kum ki pipe um bad ki pump um kiban iarap ia ki nongrep ban rep ha ki por tlang bad kane kan wanrah ia ka jingioh ia ki ha ki aiom ba tlang ruh.

Kat ba dang mih ki sngi, la nang bun ki jingkylla ha ki built science bad technology bad ki nongrep kim lah ban tyllun kat kum ka por. Hynrei, ka jingdon jong ki nongpyniaid ia ki CHCs kiba ialeh ban pyntbit ialade man ka por kan ai jing iarap ia shibun ki nongrep ban ioh ia ki tiar katkum ka jingkylla ka por.

Te na kine ki jingbatai khyndiat , lehse ngi lah ban sngewthuh ba ki Custom Hiring Centre (CHCs) lane ki Jaka Ai Wai iaki Tiar Rep ki lah ban iarap shibun ban pynduna ia ki jingeh ba shem da ki para nongrep.

KI BYNTA HA KA REP KA RIANG BA LAH BAN PYNDONKAM IA KI TIAR MACHINE

Ha kine ki por ba mynta, la don shibun ki tiar ne ki machine ba lah ban pyndonkam ha man ki bynta ka rep ka riang kata naduh ba thung haduh ka por ot bad kiba sdang ia ki CHC ki lah ban buh ia ki tiar katkum ka jingdonkam ki nongrep ha ki shnong ki jongki. Kine ki bynta ha kaba lah ban pyndonkam ia ki tiar ki long

- Ha kaba pynkhreh ia ka jaka sara bad jaka rep
- Ha kaba pynmadan ia ki jaka rep
- Ha kaba pynkhreh ia ki pynthor ba lang um ban rep ia ki jingthung kum u kba
- Ha kaba rah tynrai
- Ha kaba bet ia u symbai
- Ha kaba thiew kynbat bad kynshait dawai
- Ha kaba tih ne ot ia u mar rep
- Ha ki kam ba leh hadien ba ladep ot ia u mar jingthung.

KI JINGKYLЛИ BA DEI BAN JUBAB SHWA BAN SDANG IA KI CHCs

Kum ba ju leh ha kaba sdang ia kino kino ki kam, la ju donkam ban iit bniah shwa ia ki jingtip shaphang ka kam ba ngin leh bad kane ruh ka long kumjuh ia kiba sdang ia ki CHCs lane ki jaka aiwai ia ki tiar rep. Ka jingwad iaki jubab jong ki jingkylli harum kin iarap ia kito kiba mut ban sdang ia ka kam ban ai wai ia ki tiar rep khnang ba kan long kaba iohnong bad ba jop. Shwa ban sdang ka long kaba kongsan ban don ka rukom pyniaid kaba thikna lane ka business plan shwa ban pyntreikam bad kine ki khyndiat ki jingkylli harum ki lah ban ai buit ia ki nongsdang kumno ban shna bad pynwandur ia kane ka plan ka jongki:

A. Kiei ki jingthung bad kiei ki tiar kiba donkam ki nongrep ha ki shnong

- Donkam ban iit jingtip shaphang ki jingthung ba rep ki nongrep namar kane kan iarap ban jed ia ki tiar ba iahap katkum ka jingrep jong ki nongrep
- Kiei ki jingeh ba shem ki nongrep bad kiei ki tiar ban iarap ban pynduna ia ki nongrep na kine ki jingeh.
- Hato ki nongrep kin kloj ban shim wai ia ki tiar kiban buh ha ki CHC

B. Ka jaka ban buh ia ki tiar

- Donkam ban iit ia ka jaka ba kham long pdeng bad ki jaka rep khnang ban suk ban rah bad kit ia ki tiar ba aiwai.
- Hato ka jaka ka long kaba biang ki surok ban pynpoi ia ki tiar.

C. Ka dor

- Ka long kaba kongsan ban tip shaphang ka dor jong ki tiar kiba ngi mut buh ha ki jaka aiwai tiar khnang ban sngewthuh pat ban buh ia ka dor ban aiwai.

- Ka dor ban aiwai kadei ban long kaba lah ban siew daki nongrep kiba don ha ki shnong bad donkam ban iit bniah ba ka dor kan long kaba ki nongrep kin ioh jingmyntoi ha ka jaka ban kin iit ban thied hi ia ki tiar lajong.
- Ka donkam ruh ban sngewthuh katno ban iohnong na kane ka kam bad lehse yn ym dei ban ialeh ban iohnong noh tang ha ki khyndiat por hynrei ban sngewthuh ruh katno snem kawei kawei ka tiar kan neh khnang ban sngewthuh ba dei ban pynmih ia ka dor jong ka tiar kat ba lah.

KA NUKSA IA KA JINGLUT HA KABA SDANG IA KA KAM AI WAI IA KI TIAR REP

Kane harum ka long tang ka nuksa ia kino kino kiba kwah ban sdang ia ka kam aiwai ia ki tiar ba pyndonkam ha ka rep ka riang lada shu shim da ka ram na ki bank. Kane ka long tang ka nuksa ban sngewthuh bad lehse ki jinglut ki lah ban duna ne tam kat kum ka jingpyndonkam bad kumjuh ruh ia ka por

(HA KA TYNGKA)

Lada phi pynlut ha kaba thied ia ki tiar ne machine haba sdang	5,00,000.00
Ki jinglut man u bnai	
Ka jingsiew man u bnai naka bynta 5 snem sha ka bank ha ka sut kaba @10% shi snem	10,623.00
Ka jinglut ban bujli ki tiar	3,000.00
Ka bai inshurans	1,500.00
Ka jinglut ban pyntreikam shi bnai (bai diesel, kumta ter ter)	5,000.00
Ka bai siew ia u nongtrei	5,000.00
Kyllum lang ia ki jinglut baroh	25,123.00

Na kane ka nuksa haneng, lah ban sngewthuh ba ban iohnong ha ka shibnai, la donkam ban ioh ne pyntreikam kumba tyngka 30,000/- shi bnai khnang ba ka kam ai wai tiar kan long kaba seisoh ia ki nongsdang.

JINGPYNKUT

Ka kam ban aiwai ia ki tiar rep ka lah ban dei kawei na ki kam ban kyntiew ia ka ioh ka kot bad ka jingmih ha ki shnong nongkyndong. Kane kan wanrah ruh ia ka jingiatreilang hapdeng ki nongrep ban lah ban pynbiang ia ki jingdonkam ki jongki ha ka rep. Ia ki jingtib ba kham bniah phi lah ban leit iakynduh ia ki ophisar ha ka ophis jong ka Krishi Vigyan Kendra kaba don ha 5th Mer Upper Shillong.

KI NUKSA JONG KI TIAR BA LAH BAN AI WAI DA KI CHCs HA KA JYLLA

Power tiller

Knapsack sprayer

Pumpsets

Paddy thresher

Cono weeder

Wheel hoe

Adjustable row marker

Sickle

La wad jingtip bad pynwan sha ka
ktien khasi da :

Shri. Shanmebansan Marbaniang
Subject Matter Specialist
(Agricultural Extension)

La shon bad pynmih da:

Smti. Badahunlang Wahlang
Senior Scientist and Head